

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 27ης Οκτωβρίου 2005 *

Στην υπόθεση T-305/04,

Eden SARL, με έδρα το Παρίσι (Γαλλία), εκπροσωπούμενη από τον M. Antoine-Lalance, δικηγόρος,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπούμενου από τον A. Folliard-Monguiral,

καθού,

με αντικείμενο προσφυγή κατά της αποφάσεως του πρώτου τμήματος του ΓΕΕΑ της 24ης Μαΐου 2004 (υπόθεση R 591/2003-1), που αφορά την καταχώριση ως κοινοτικού σήματος του οσφρητικού σημείου Οσμή ώριμης φράουλας,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Jaeger, πρόεδρο, V. Tiili και O. Czúcz, δικαστές,
γραμματέας: B. Pastor, βοηθός γραμματέας,

έχοντας υπόψη το δικόγραφο της προσφυγής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 26 Ιουλίου 2004,

έχοντας υπόψη το υπόμνημα αντικρούσεως που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 25 Οκτωβρίου 2004,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 21ης Απριλίου 2005,

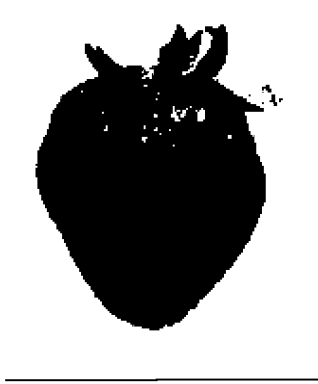
εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- ¹ Στις 26 Μαρτίου 1999, η Laboratoires France Parfum SA (στο εξής: LFP) υπέβαλε αίτηση καταχώρισεως κοινοτικού σήματος ενώπιον του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ L 11, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί.

- 2 Το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση είναι το οσφρητικό, οπτικώς μη αντιληπτό, σημείο που περιγράφεται με τις λέξεις «οσμή ώριμης φράουλας» και συνοδεύεται από την ακόλουθη έγχρωμη εικόνα:

- 3 Τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση υπάγονται στις κλάσεις 3, 16, 18 και 25 του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών ενόψει καταχωρίσεως των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούν στην ακόλουθη περιγραφή:

— κλάση 3: «Λευκαντικά παρασκευάσματα και άλλες ουσίες για πλύσιμο· παρασκευάσματα για καθαρισμό, στίλβωση, αφαίρεση λίπους και απόξεση· σαπούνια, αποσμητικά σαπούνια, είδη αρωματοποιίας, eau de toilettes, αρωματικά νερά, αιθέρια έλαια, έλαια ατομικής περιποίησης, αμυγδαλέλαια και γαλακτώματα αμυγδάλου για καλλυντική χρήση, γαλακτώματα καθαρισμού, καλλωπιστικές βαφές, προϊόντα σώματος κατά της εφίδρωσης, καλλυντικά, κραγιόν, φαρμακευτικό βαμβάκι για καλλυντική χρήση, πούδρες για το μακιγιάζ, καλλυντικά προϊόντα περιποίησης του δέρματος, καλλυντικά προϊόντα μπάνιου, ωτογλυφίδες (μπατονέτες) για καλλυντική χρήση, καλλυντικές κρέμες, μολύβια για καλλυντική χρήση, προϊόντα αφαίρεσης του μακιγιάζ, σκιές, χάρτινοι οδηγοί για τοποθέτηση σκιάς στα μάτια, βερνίκια νυχιών για καλλυντική χρήση, μυραλοιφές (πομάδες) για καλλυντική χρήση, καλλυντικά προϊόντα μαυρίσματος, σαμπουάν, λοσιόν για τα μαλλιά,

καλλυντικές βαφές, προϊόντα ξυρίσματος, λοσιόν για μετά το ξύρισμα, οδοντοσκευάσματα, προϊόντα περιποίησης της στοματικής κοιλότητας για μη ιατρική χρήση, ταλκ για το σώμα, προϊόντα αποτρίχωσης, παχύρρευστες μάσκες μαλλιών, ελαιώδεις μάσκες για μαλλιά, ελαφρόπετρες·

- κλάση 16: «Είδη χαρτοπωλείου, στυλογράφοι, μολύβια, μολυβοθήκες, γόμες, φύλλα, τετράδια, στυπόχαρτα, μπλοκ έντυπο υλικό, βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, περιοδικές εκδόσεις, υλικό διδασκαλίας ή εκπαίδευσης (εκτός συσκευών), παιγνιοχαρτα»·

- κλάση 18: «Δερμάτινα είδη από δέρμα ή απομμήσεις δέρματος (εκτός από θήκες προσαρμοσμένες στα είδη που προορίζονται να περιέχουν, γάντια και ζώνες), πορτοφόλια, κλειδοθήκες, πορτοφόλια για κέρματα, τσάντες χειρός, ταξιδιωτικοί σάκοι, σάκες, είδη σαγματοποιίας, κιβώτια ταξιδίου και βαλίτσες, σάκοι προσαρμοσμένοι για δίκυκλα οχήματα, δερμάτινα καλύμματα ομπρέλες, ράβδοι περιπάτου· ενδύματα, συγκεκριμένα παντελόνια, πουκάμισα και κοντομάνικα πουκάμισα, φούστες και φορέματα, εσώρουχα, μπουφάν και πανωφόρια· υποδήματα, είδη πιλοποιίας, και όλα τα αθλητικά ενδύματα, δερμάτινα ενδύματα»·

- κλάση 25: «Ενδύματα, εσώρουχα, κιλότες, σώβρακα, σλιπ, κοντομάνικες βαμβακερές μπλουζές, στολές και κομπινεζόν, κοστούμια, γραβάτες, πουκάμισα, κοντομάνικα πουκάμισα, εσάρπες, φούστες, μισοφόρια, στήθδεσμοι, παλτά, παντελόνια, ρόμπες μπάνιου, σακάκια, μαγιό, σύνολα για την παραλία, φορέματα, ρόμπες, κάλτσες, υποπόδια (στόφες)· υποδήματα, μπότες, σανδάλια, αθλητικά υποδήματα· είδη πιλοποιίας, κασκέτες, σκούφοι»·

- 4 Με απόφαση της 7ης Αυγούστου 2003, ο εξεταστής απέρριψε την αίτηση δυνάμει του άρθρου 38 του κανονισμού 40/94, για τον λόγο ότι, αφενός, το οσφρητικό σημείο του οποίου ζητείται η καταχώριση είναι ανεπίδεκτο γραφικής παραστάσεως και, επομένως, προσκρούει στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού, και, αφετέρου, ότι στερείται διακριτικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ίδιου κανονισμού, ως προς ορισμένα από τα προϊόντα για τα οποία ζητείται η καταχώριση.
- 5 Στις 6 Οκτωβρίου 2003, η LFP άσκησε προσφυγή ενώπιον του ΓΕΕΑ κατά της αποφάσεως του εξεταστή, δυνάμει των άρθρων 57 έως 62 του κανονισμού 40/94.
- 6 Με απόφαση της 24ης Μαΐου 2004 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), το πρώτο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ απέρριψε την προσφυγή με την αιτιολογία ότι το σημείο του οποίου ζητείται η καταχώριση δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο γραφικής παραστάσεως, κατά την έννοια του άρθρου 4 του κανονισμού 40/94, και ότι, κατά συνέπεια, προσκρούει στον λόγο αρνήσεως καταχωρίσεως που προβλέπεται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 40/94.
- 7 Με πράξη της 21ης Δεκεμβρίου 2000, η LFP μεταβιβάσθηκε στην προσφεύγουσα. Το ΓΕΕΑ έλαβε γνώση της μεταβιβάσεως στις 9 Ιουλίου 2004 και, στις 20 Ιουλίου 2004, ενημέρωσε τον φάκελο της υποθέσεως για τη μεταβίβαση της αιτήσεως καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος στην προσφεύγουσα.

Αιτήματα των διαδίκων

- 8 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση και

— να καταδικάσει το ΓΕΕΑ στα δικαστικά έξοδα.

9 Το ΓΕΕΑ ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή και

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

10 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει ένα λόγο ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 40/94.

Επιχειρήματα των διαδίκων

11 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι το Δικαστήριο, με την απόφασή του της 12ης Δεκεμβρίου 2002, C-273/00, Sieckmann (Συλλογή 2002, σ. I-11737), αποφάνθηκε ότι τα σημεία τα οποία δεν μπορούν καθεαυτά να γίνουν αντιληπτά διά της οράσεως, όπως οι ήχοι ή οι οσμές, μπορούν να επιτελέσουν λειτουργία σήματος υπό την προϋπόθεση ότι είναι επιδεκτικά γραφικής παραστάσεως. Η προσφεύγουσα τονίζει ότι με την απόφαση αυτή το Δικαστήριο έκρινε ότι η γραφική παράσταση μιας οσμής είναι δυνατή μέσω σχημάτων, γραμμών ή χαρακτήρων και πρέπει να είναι «σαφής, ακριβής, αφεαυτής πλήρης, ευχερώς προσιτή, αντιληπτή, διαρκής και αντικειμενική» (σκέψη 55 της αποφάσεως). Όσον αφορά, ειδικότερα, τα οσφρητικά

σήματα, η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι, κατά το Δικαστήριο, «οι απαιτήσεις της γραφικής παραστάσεως δεν πληρούνται μέσω χημικού τύπου, μέσω περιγραφής διά γραπτών λέξεων, μέσω της καταθέσεως δείγματος οσμής ή με τον συνδυασμό των στοιχείων αυτών» (σκέψη 73 της αποφάσεως).

- 12 Η προσφεύγουσα προσάπτει στο τμήμα προσφυγών ότι εφάρμοσε τη νομολογία αυτή στην υπό κρίση υπόθεση χωρίς να λάβει υπόψη τα χαρακτηριστικά της επίμαχης αιτήσεως καταχωρίσεως.
- 13 Πρώτον, υποστηρίζει ότι, αντιθέτως προς την αίτηση καταχωρίσεως που κρίθηκε με την προαναφερθείσα απόφαση Sieckmann, η υπό κρίση αίτηση δεν αφορά ούτε δείγμα οσμής ούτε χημικό τύπο. Η προσφεύγουσα εκτιμά ότι το τμήμα προσφυγών όφειλε να εξετάσει αν η αποτυπούμενη στην αίτηση καταχωρίσεως γραφική παράσταση, η οποία αποτελείται από μια λεκτική περιγραφή και μια έγχρωμη παράσταση ώριμης φράουλας, πληροί την προϋπόθεση του άρθρου 4 του κανονισμού 40/94.
- 14 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το τμήμα προσφυγών προέβη σε πεπλανημένη ανάλυση των γραφικών στοιχείων που αποτελούν την αίτηση καταχωρίσεως.
- 15 Κατ' αρχάς, όσον αφορά τη λεκτική παράσταση, η προσφεύγουσα υποστηρίζει, προς απάντηση στο επιχείρημα ότι η περιγραφή του επίμαχου σήματος, όπως προκύπτει από την αίτηση καταχωρίσεως, μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο υποκειμενικό, ότι ο ισχυρισμός αυτός στερείται λυσιτέλειας, διότι όλα τα σημεία μπορούν να γίνουν αντιληπτά με διαφορετικό τρόπο από τον κάθε άνθρωπο. Κατά την προσφεύγουσα, ένα σημείο πρέπει απλώς να μπορεί να διακρίνει τα προϊόντα που προσδιορίζει και ένα σήμα, προκειμένου να επιτελεί τη λειτουργία του, αρκεί να γίνεται αντιληπτό ως τέτοιο από τον άνθρωπο. Εν πάση περιπτώσει, ο τρόπος με τον οποίο ο

καταναλωτής συνδέει την παράσταση που έχει ενώπιόν του με το οικείο σημείο εξαρτάται από τις πολιτισμικές καταβολές, τη μόρφωση και τα αισθητικά βιώματά του.

- 16 Παραπέμποντας στην προαναφερθείσα απόφαση Sieckmann, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι αρκεί η γραφική παράσταση να «μην είναι διφορούμενη» και ότι παρέλκει η εξέταση του αν η παράσταση αυτή θα γίνει αντιληπτή με τρόπο περισσότερο ή λιγότερο υποκειμενικό από τον καταναλωτή. Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι, καθόσον δεν υφίσταται κριτήριο σχετικό με τον αντικειμενικό χαρακτήρα του σημείου για τα λοιπά είδη σημείων, αυτό δεν θα πρέπει να απαιτείται ούτε για τα οσφρητικά σημεία.
- 17 Η προσφεύγουσα θεωρεί εσφαλμένη τη διαπίστωση του τμήματος προσφυγών ότι υπάρχει ανακολουθία μεταξύ της περιγραφής και της οσμής λόγω του μεγάλου αριθμού ειδών φράουλας που μπορούν να διακριθούν βάσει της οσμής τους. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι από τις προσκομισθείσες αποδείξεις προκύπτει ότι οι διάφορες ποικιλίες φράουλας διαφέρουν μόνον ως προς τη γεύση και όχι ως προς την οσμή. Εντεύθεν συνάγει ότι η οσμή της ώριμης φράουλας είναι σταθερή και διαρκής.
- 18 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι η οσμή μπορεί να προσδιορισθεί με ακρίβεια, δεδομένου ότι δεν πρόκειται για μια τυχαία οσμή φράουλας, αλλά για την οσμή ώριμης φράουλας. Ο καταναλωτής είναι ιδιαίτερος εξοικειωμένος με την οσμή αυτή, η οποία έχει εντυπωθεί στη μνήμη του από την παιδική ηλικία.
- 19 Όσον αφορά, περαιτέρω, την εικονιστική παράσταση, η προσφεύγουσα προσάπτει στο τμήμα προσφυγών ότι δεν επεξηγεί, με την προσβαλλόμενη απόφαση, γιατί ο συνδυασμός λεκτικής περιγραφής και εικόνας δεν είναι επαρκώς ακριβής και σαφής. Η προσφεύγουσα αναγνωρίζει ότι η εικόνα μιας ώριμης φράουλας δεν μπορεί να γίνει αντιληπτή κατά τρόπο μεμονωμένο από το κοινό και τις αρμόδιες

αρχές, τονίζει, όμως, ότι η εικόνα αυτή συνδυάζεται με τα λοιπά στοιχεία της αιτήσεως καταχωρίσεως, ήτοι την περιγραφή «οσμή ώριμης φράουλας» και «οσφρητικό σήμα». Συνεπώς, το επίμαχο σήμα αποτελεί ένα σύνολο, το οποίο γίνεται αντιληπτό ως τέτοιο από τις αρχές και το κοινό.

20 Τέλος, όσον αφορά τον συνδυασμό των δύο γραφικών στοιχείων, ήτοι της περιγραφής και της εικόνας, η προσφεύγουσα βάλλει κατά της διαπιστώσεως του τμήματος προσφυγών σύμφωνα με την οποία «εφόσον η περιγραφή μέσω λέξεων της οσμής ώριμης φράουλας ή η απλή παράθεση της εικόνας μιας φράουλας δεν πληρούν, αυτές καθεαυτές, τις απαιτήσεις μιας γραφικής παραστάσεως, τότε ούτε ο συνδυασμός των εν λόγω στοιχείων μπορεί να πληροί τέτοιες απαιτήσεις, ιδίως δε τις απαιτήσεις σαφήνειας και ακρίβειας». Η προσφεύγουσα εκτιμά ότι το τμήμα προσφυγών περιορίστηκε να επαναλάβει τη διατύπωση της προαναφερθείσας αποφάσεως Sieckmann, χωρίς να λάβει υπόψη ότι τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την παράσταση του επίμαχου σήματος είναι διαφορετικά από εκείνα του κριθέντος με την εν λόγω απόφαση σήματος. Η προσφεύγουσα προσάπτει στο τμήμα προσφυγών ότι με την προσβαλλόμενη απόφαση εξέτασε χωριστά τη λεκτική περιγραφή και την εικόνα, αντί να εξετάσει την παράσταση του σήματος ως σύνολο.

21 Η προσφεύγουσα καταλήγει ότι η γραφική παράσταση του σήματος πληροί τις απαιτήσεις της νομολογίας. Υποστηρίζει ότι η λεκτική παράσταση είναι σαφής, ακριβής, ευχερώς προσιτή, κατανοητή, διαρκής και αντικειμενική, ενώ με την προσθήκη της εικόνας το σημείο έχει πλέον ολοκληρωμένο χαρακτήρα. Δεδομένου ότι ο συνδυασμός των δύο αυτών στοιχείων πληροί την κατά το άρθρο 4 του κανονισμού 40/94 απαίτηση της δυνατότητας γραφικής παραστάσεως του οικείου σημείου, η αίτηση καταχωρίσεως πρέπει να γίνει δεκτή.

22 Το ΓΕΕΑ συμμερίζεται τις εκτιμήσεις του τμήματος προσφυγών.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 23 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 40/94, δεν καταχωρούνται ως κοινοτικά σήματα τα σημεία που δεν πληρούν τους όρους του άρθρου 4 του εν λόγω κανονισμού. Το άρθρο 4 προβλέπει ότι «[μ]πορεί να αποτελέσει κοινοτικό σήμα οποιοδήποτε σημείο επιδεκτικό γραφικής παράστασης, ιδίως λέξεις, συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων των προσώπων, σχέδια, γράμματα, αριθμοί, το σχήμα προϊόντος ή της συσκευασίας του, υπό την προϋπόθεση ότι τα σημεία αυτά είναι ικανά να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες άλλων επιχειρήσεων».
- 24 Όσον αφορά, ειδικότερα, τα οσφρητικά σήματα, το Δικαστήριο, κρίνοντας επί του άρθρου 2 της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 1989, L 40, σ. 1), το γράμμα του οποίου ταυτίζεται με αυτό του άρθρου 4 του κανονισμού 40/94, αποφάνθηκε ότι «είναι δυνατό να αποτελεί σήμα ένα σημείο το οποίο, καθεαυτό, δεν μπορεί να γίνει αντιληπτό διά της οράσεως, υπό την προϋπόθεση ότι είναι επιδεκτικό γραφικής παραστάσεως, ειδικότερα διά σχημάτων, γραμμών και χαρακτήρων, η οποία είναι σαφής, ακριβής, αφεαυτής πλήρης, ευχερώς προσιτή, αντιληπτή, διαρκής και αντικειμενική» (προαναφερθείσα απόφαση Sieckmann).
- 25 Επιβάλλεται να τονισθεί εισαγωγικώς ότι, μολονότι, όπως επισημάνθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η οσφρητική μνήμη είναι ενδεχομένως η πλέον αξιόπιστη που διαθέτει ο άνθρωπος, με αποτέλεσμα οι επιχειρηματίες να έχουν πρόδηλο συμφέρον χρήσεως οσφρητικών σημάτων για τον προσδιορισμό των προϊόντων τους, εντούτοις η γραφική παράσταση ενός σημείου πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα ακριβούς προσδιορισμού του σημείου, προκειμένου να εξασφαλίζεται η ορθή λειτουργία του συστήματος καταχωρίσεως των σημάτων (προαναφερθείσα απόφαση Sieckmann, σκέψεις 46 και 47· αποφάσεις της 6ης Μαΐου 2003, C-104/01, Libertel, Συλλογή 2003, σ. I-3793, σκέψη 28, και της 24ης Ιουνίου 2004, C-49/02, Heidelberger Bauchemie, Συλλογή 2004, σ. I-6129, σκέψεις 25 και 26). Επομένως, οι προϋποθέσεις του κύρους μιας γραφικής παραστάσεως δεν είναι δυνατό να τροποποιούνται ούτε να καθίστανται λιγότερο αυστηρές, προκειμένου να διευκολύνεται η καταχώριση σημείων των οποίων η γραφική παράσταση είναι, ως εκ της φύσεώς τους, περισσότερο δυσχερής.

- 26 Εν προκειμένω, το οσφρητικό σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση συνοδεύεται από τον συνδυασμό ενός εικονιστικού στοιχείου, ήτοι της παρατιθέμενης με τη σκέψη 2 εικόνας, και μιας λεκτικής περιγραφής, ήτοι της «οσμής ώριμης φράουλας». Το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι η παράσταση αυτή δεν συνιστούσε έγκυρη γραφική παράσταση κατά την έννοια του άρθρου 4 του κανονισμού 40/94, όπως αυτό έχει ερμηνευθεί από τη νομολογία, και απέρριψε την αίτηση καταχώρισεως για τον διαλαμβανόμενο στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 40/94 λόγο.
- 27 Όσον αφορά, πρώτον, το λεκτικό στοιχείο, το τμήμα προσφυγών έκρινε, αφενός, ότι η επίμαχη περιγραφή αποτελούνταν από υποκειμενικά στοιχεία και, ως εκ τούτου, μπορούσε να ερμηνευθεί κατά τρόπο υποκειμενικό και, αφετέρου, ότι ήταν δυσχερής η περιγραφή του επίμαχου σημείου κατά τρόπο επαρκώς σαφή, ακριβή και μη διφορούμενο, δεδομένου ότι, καθόσον η οσμή της φράουλας διαφέρει αναλόγως προς την ποικιλία, παρατηρείται αναπόφευκτα ανακολουθία μεταξύ της περιγραφής και της πραγματικής οσμής. Υπό τις συνθήκες αυτές, το τμήμα προσφυγών αποφάνθηκε ότι μια περιγραφή δεν είναι δυνατό να αποτελεί τη γραφική παράσταση της οσμής την οποία επιδιώκει να εκφράσει γραπτώς.
- 28 Συναφώς, το Πρωτοδικείο φρονεί ότι, μολοντί, όπως προκύπτει από την προαναφερθείσα απόφαση Sieckmann, μια περιγραφή δεν μπορεί να αποτελεί τη γραφική παράσταση ενός οσφρητικού σημείου που είναι δυνατό να περιγραφεί με πλείονες διαφορετικούς τρόπους, εντούτοις δεν μπορεί να αποκλεισθεί η πιθανότητα ένα οσφρητικό σημείο να μπορεί ενδεχομένως να αποτελέσει αντικείμενο περιγραφής που να πληροί όλους τους όρους του άρθρου 4 του κανονισμού 40/94, όπως αυτό έχει ερμηνευθεί από τη νομολογία.
- 29 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η οσμή της ώριμης φράουλας δεν διαφέρει από το ένα είδος στο άλλο και ότι, κατά συνέπεια, η περιγραφή «οσμή ώριμης φράουλας» είναι μονοσήμαντη, ακριβής και αντικειμενική. Η προσφεύγουσα στηρίζει το συμπέρασμα αυτό σε δύο μελέτες τις οποίες επισύναψε στην προσφυγή της.

- 30 Συναφώς, επιβάλλεται να τονισθεί ότι η μελέτη του Ινστιτούτου για την προστασία των αρωμάτων δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη, διότι δεν προσκομίσθηκε ενώπιον του τμήματος προσφυγών. Πράγματι, δεδομένου ότι η προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου αφορά τον έλεγχο της νομιμότητας των αποφάσεων των τμημάτων προσφυγών του ΓΕΕΑ, κατά την έννοια του άρθρου 63 του κανονισμού 40/94, το Πρωτοδικείο δεν είναι αρμόδιο να επανεξετάσει τα πραγματικά περιστατικά βάσει αποδείξεων που προσκομίζονται για πρώτη φορά ενώπιόν του [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 3ης Ιουλίου 2003, T-129/01, Alejandro κατά ΓΕΕΑ — Anheuser-Busch (BUDMEN), Συλλογή 2003, σ. II-2251, σκέψη 67, και της 1ης Φεβρουαρίου 2005, T-57/03, SPAG κατά ΓΕΕΑ — Dann και Backer (HOOLIGAN), Συλλογή 2005, σ. II-287, σκέψη 20].
- 31 Περαιτέρω, πρέπει να επισημανθεί ότι η μελέτη που κατήρτισε η Ευρωπαϊκή Συνεργασία στον τομέα της Επιστημονικής και Τεχνικής Έρευνας (COST) δεν επιβεβαιώνει την άποψη της προσφεύγουσας ότι όλες οι ποικιλίες φράουλας έχουν την ίδια οσμή. Πράγματι, οι πίνακες 4, 5 και 6 της μελέτης αυτής εμφανίζουν ότι οι γευσιγνώστες μιας ειδικής επιτροπής μπόρεσαν να διακρίνουν από την οσμή τους τις ποικιλίες φράουλας πέντε εκ των εννέα συγκομιδών που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της μελέτης (ειδικότερα, αυτές της 9ης Ιουλίου 1997, της 3ης και της 10ης Ιουνίου 1998, της 15ης Ιουλίου 1998, καθώς και της 2ας Ιουνίου 1999), με πιθανότητα σφάλματος ίση ή μικρότερη του 5%, όπερ σημαίνει, σύμφωνα με τις επεξηγηματικές σημειώσεις που συνοδεύουν τους πίνακες, ότι οι διάφορες ποικιλίες φράουλας παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές ως προς την οσμή τους. Την ερμηνεία αυτή επιρρωννύει το γεγονός ότι η πιθανότητα σφάλματος για τον δείκτη «οσμή φράουλας» ταυτίζεται, για ορισμένες συγκομιδές, με την πιθανότητα σφάλματος για ορισμένους άλλους δείκτες, όπως «γεύση φράουλας (άρωμα)» ή «γλυκιά γεύση», οι οποίοι, σύμφωνα με τη μελέτη, θεωρούνται απολύτως ενδεδειγμένοι για τη διάκριση των ποικιλιών φράουλας.
- 32 Από τους εν λόγω πίνακες προκύπτει, βεβαίως, ότι δεν κατέστη δυνατή σε όλες τις συγκομιδές η σαφής διάκριση των ποικιλιών φράουλας βάσει της οσμής τους. Εντούτοις, προκειμένου να εξετασθεί η βασιμότητα του επιχειρήματος της προσφεύγουσας ότι η οσμή ώριμης φράουλας είναι μία και μοναδική για όλες τις ποικιλίες, δεν απαιτείται οι ποικιλίες αυτές να παρουσιάζουν συστηματικά σημαντικές διαφορές ως προς την οσμή τους. Πράγματι, και μόνον η διαπίστωση ότι κατέστη δυνατή η διάκριση των ποικιλιών βάσει της οσμής σε πέντε εκ των εννέα συγκομιδών που εξετάστηκαν για τις ανάγκες της μελέτης αρκεί προς απόδειξη του ότι η οσμή της φράουλας δεν είναι μία και μοναδική.

- 33 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι από τις προσκομισθείσες ενώπιον του τμήματος προσφυγών αποδείξεις προκύπτει ότι η οσμή της φράουλας διαφέρει αναλόγως της ποικιλίας. Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι μπορεί να αναφέρεται σε διάφορες ποικιλίες και, ως εκ τούτου, σε πλείονες διαφορετικές οσμές, η περιγραφή «οσμή ώριμης φράουλας» δεν είναι ούτε μονοσήμαντη ούτε ακριβής, και δεν μπορεί να αποκλείσει την πιθανότητα να παρεισφρήσουν υποκειμενικά στοιχεία κατά τη διαδικασία προσδιορισμού και αντιλήψεως του σημείου του οποίου ζητείται η καταχώριση.
- 34 Εξάλλου, δεν αμφισβητείται ότι έως σήμερα δεν υφίσταται μια γενικώς αποδεκτή διεθνής κατάταξη των οσμών, η οποία θα καθιστούσε δυνατό, όπως συμβαίνει με τους διεθνείς κώδικες περί χρωμάτων ή μουσικής γραφής, τον αντικειμενικό και ακριβή προσδιορισμό ενός οσμητικού σημείου βάσει της απονομής σε κάθε οσμή μιας ακριβούς και ιδιαίτερης ονομασίας ή κωδικού.
- 35 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι το τμήμα προσφυγών υπέπεσε σε πλάνη, εκτιμώντας ότι η περιγραφή «οσμή ώριμης φράουλας» δεν ήταν αντικειμενική, σαφής και ακριβής.
- 36 Όσον αφορά, δεύτερον, το εικονιστικό στοιχείο, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι «η παράσταση αυτή [ήταν] ακόμη λιγότερο ακριβής από τη λεκτική περιγραφή» διότι, αφενός, «οι αρμόδιες αρχές και το κοινό δεν [ήταν] σε θέση [...] να προσδιορίσουν αν το χρώμα προστασίας σημείο είναι η ίδια η εικόνα της ώριμης φράουλας ή η οσμή της» και, αφετέρου, η εικόνα της φράουλας «θα υποχωρούσε στη συνείδηση του κοινού έναντι του γλωσσικού της ισοδυνάμου “κόκκινη φράουλα” [ή] “ώριμη φράουλα”, οπότε και πάλι πρόκειται για ορισμό της οσμής μέσω λέξεων, ο οποίος έχει ήδη κριθεί ως μη ακριβής».
- 37 Συναφώς, πρέπει να τονισθεί πρώτον ότι, όπως επισημαίνει η προσφεύγουσα, ουδείς λόγος συνηγορεί υπέρ της απόψεως ότι οι αρχές και το κοινό δεν θα μπορέσουν να προσδιορίσουν αν το προστατευόμενο σημείο είναι εικονιστικό σημείο, το οποίο

συνίσταται σε μια φράουλα, ή οσφρητικό σημείο, το οποίο έχει, όπως υποστηρίζεται, την ίδια οσμή με ώριμη φράουλα. Πράγματι, καθόσον με την αίτηση καταχώρισεως επισημαίνεται ότι πρόκειται για οσφρητικό σήμα, δεν θα πρέπει να υπάρχουν αμφιβολίες ως προς τη φύση του καταχωρισθέντος σημείου, κατά τον ίδιο τρόπο που οι αρχές και το κοινό είναι σε θέση να διακρίνουν αν ένα μουσικό πεντάγραμμο συνιστά εικονιστικό σημείο αποτελούμενο από γραμμές και νότες ή αναπαριστά τη μελωδία της οποίας αποτελεί τη μεταγραφή.

- 38 Δεύτερον, κατά το Πρωτοδικείο, δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι η εικόνα της φράουλας μπορεί να υποχωρήσει στη συνείδηση του κοινού έναντι της εκφράσεως «κόκκινη φράουλα». Πράγματι, κάθε εικονιστική παράσταση σήματος, ανεξαρτήτως του είδους της, μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο λεκτικής περιγραφής και να υποχωρήσει στη συνείδηση του κοινού έναντι μιας περιγραφής η οποία είναι ευχερέστερο να εντυπωθεί στη μνήμη σε σχέση με την ίδια την εικονιστική παράσταση. Λόγου χάριν, η μεταγραφή σε πεντάγραμμο ενός ηχητικού σημείου που συνίσταται σε μια ευρέως γνωστή μελωδία θα υποχωρήσει πιθανότατα στη συνείδηση του κοινού υπέρ του τίτλου της μελωδίας αυτής.
- 39 Εντούτοις, με την προαναφερθείσα απόφαση Sieckmann (σκέψη 69), το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η γραφική παράσταση ενός οσφρητικού σήματος πρέπει, προκειμένου να γίνει δεκτή, να παριστά την οσμή της οποίας ζητείται η καταχώριση, και όχι το προϊόν που την αναδίδει. Ως εκ τούτου, ο χημικός τύπος της ουσίας που αφορά η οικεία οσμή δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά έγκυρη γραφική παράσταση.
- 40 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο φρονεί ότι η περιλαμβανόμενη στην αίτηση καταχώρισεως εικόνα μιας φράουλας, η οποία αναπαριστά απλώς τον καρπό που αναδίδει οσμή θεωρητικώς ταυτόσημη με το οικείο οσφρητικό σημείο, και όχι την οσμή της οποίας ζητείται η καταχώριση, δεν συνιστά γραφική παράσταση του οσφρητικού σημείου.
- 41 Εξάλλου, η ίδια κριτική που ασκήθηκε επί της περιγραφής «οσμή ώριμης φράουλας» ισχύει και ως προς την εικόνα αυτή. Πράγματι, καθόσον διαπιστώθηκε ότι οι φράουλες, ή τουλάχιστον ορισμένες εξ αυτών, έχουν διαφορετική οσμή αναλόγως της ποικιλίας, η εικόνα μιας φράουλας άγνωστης ποικιλίας δεν επιτρέπει τον προσδιορισμό με σαφήνεια και ακρίβεια του επίμαχου οσφρητικού σημείου.

- 42 Κατά συνέπεια, οι διαπιστώσεις του τμήματος προσφυγών ως προς την εικόνα της κόκκινης φράουλας πρέπει, επίσης, να θεωρηθούν ορθές.
- 43 Όσον αφορά, τρίτον, τον συνδυασμό λεκτικής περιγραφής και εικόνας, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι, καθόσον τα δύο αυτά στοιχεία δεν συνιστούν έγκυρες γραφικές παραστάσεις, ούτε ο συνδυασμός τους μπορεί να γίνει δεκτός.
- 44 Η προσφεύγουσα προσάπτει στο τμήμα προσφυγών ότι εξέτασε τα δύο στοιχεία της παραστάσεως χωριστά, αντί να τα εξετάσει ως ενιαία παράσταση, και υποστηρίζει ότι η εικόνα ολοκληρώνει την περιγραφή, υπό την έννοια ότι αναπαριστά το στάδιο ωριμάνσεως κατά το οποίο οι φράουλες αναδίδουν την επίμαχη οσμή, καθιστώντας πλήρη, κατά τον τρόπο αυτό, τη γραφική παράσταση.
- 45 Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει, κατ' αρχάς, ότι από τη νομολογία προκύπτει ότι ο συνδυασμός στοιχείων της παραστάσεως που δεν είναι ικανά, καθεαυτά, να καλύψουν τις απαιτήσεις της γραφικής παραστάσεως δεν είναι επίσης ικανός να καλύψει τις απαιτήσεις αυτές και ότι απαιτείται ένα τουλάχιστον από τα στοιχεία της παραστάσεως να πληροί όλους τους όρους (προαναφερθείσες αποφάσεις Sieckmann, σκέψη 72, και Libertel, σκέψη 36). Κατά συνέπεια, καθόσον κρίθηκε ότι η επίμαχη λεκτική περιγραφή και η διαλαμβανόμενη στη σκέψη 2 της παρούσας αποφάσεως εικόνα της ώριμης φράουλας δεν πληρούν τους όρους της γραφικής παραστάσεως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο συνδυασμός τους δεν συνιστά έγκυρη γραφική παράσταση.
- 46 Επιπλέον, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η εικόνα δεν παρέχει καμία πρόσθετη πληροφορία σε σχέση με τη λεκτική περιγραφή. Πράγματι,

η κατά την άποψη της προσφεύγουσας πρόσθετη πληροφορία, ήτοι η κατάσταση ωριμάνσεως κατά την οποία η φράουλα αναδίδει την επίμαχη οσμή, περιλαμβάνεται στη λεκτική περιγραφή, με την οποία διευκρινίζεται ότι πρόκειται για οσμή «ώριμης» φράουλας. Επομένως, δεδομένου ότι τα δύο στοιχεία της παραστάσεως παρέχουν την ίδια πληροφορία, ο συνδυασμός τους δεν έχει μεγαλύτερη αξία από το άθροισμα των δύο συστατικών και δεν αρκεί προς αντίκρουση των επιχειρημάτων που προβλήθηκαν κατά του καθενός χωριστά.

- 47 Από το σύνολο των ανωτέρω προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών ορθώς έκρινε ότι το επίμαχο οσφρητικό σημείο δεν ήταν επιδεκτικό γραφικής παραστάσεως κατά την έννοια του άρθρου 4 του κανονισμού 40/94, όπως έχει ερμηνευθεί από τη νομολογία.
- 48 Δεδομένου ότι ο λόγος ακυρώσεως είναι αβάσιμος, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 49 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα του καθού.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.**

Jaeger

Tiili

Czúcz

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 27 Οκτωβρίου 2005.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

E. Coulon

M. Jaeger